

Overzicht stand van zaken Omgevingswet in rood staat de actuele stand van zaken

In juli 2017 is het Plan van Aanpak 'De Omgevingswet in Heemstede en Bloemendaal' vastgesteld. Er wordt al gewerkt in de geest van de Omgevingswet.

In dit overzicht geven we voor de raad aan waar we mee bezig zijn en wat de actuele stand van zaken is.

Missie en doelstellingen (uit plan van aanpak 'De Omgevingswet in Heemstede en Bloemendaal')

Samen werken aan een aantrekkelijke leefomgeving waarin elke inwoner weet wat kan en mag en waar de gemeente faciliteert.

Doelstelling 1

Bescherming en versterking van een aantrekkelijke woonomgeving

Met een aantrekkelijke leefomgeving wordt een bepaald niveau van bereikbaarheid van onze gemeenten beoogd. Het ziet ook op hoe we om gaan met duurzaamheid en klimaatbestendigheid, hoe we komen tot behoud van onze groene gebieden en met oog voor plekken waar er ruimte is voor ontwikkelingen.

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is het overkoepelende verhaal waarin de grote lijnen van de voorgenomen ontwikkelingen in de gemeente worden vastgelegd. De omgevingsvisie raakt aan de fysieke leefomgeving in de breedste zin van het woord. Kort samengevat is een omgevingsvisie een integrale visie op de fysieke leefomgeving. Dit betekent dat de reikwijdte veel breder is dan de traditionele structuurvisie.

De omgevingsvisie beschrijft de gewenste lange termijn ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in het geheel, dus bijvoorbeeld op het gebied van wonen en bouwen, infrastructuur en groen, maar ook op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie en economie. De relatie tussen de fysieke leefomgeving en sociaal maatschappelijke opgaven, zoals bijvoorbeeld een gezonde leefomgeving, krijgen een plek in de omgevingsvisie.

De omgevingsvisie is vormvrij. Wel is er een aantal zaken waar de omgevingsvisie in ieder geval aandacht aan moet besteden. Deze zijn:

- De hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied;

- de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving.

Al deze elementen krijgen een plaats in de omgevingsvisie Bloemendaal.

De voorbereidingen hiervoor zijn gestart. Het plan van aanpak is door de raad vastgesteld op 13 december 2018. Er wordt gewerkt aan fase 1: Opstellen notitie analyse en gewenste ontwikkelrichting (inclusief prioritering).

Doel

Duidelijkheid over het proces krijgen en informatie ophalen over de huidige situatie, de huidige identiteit (zowel van de beide gemeenten als van de regio Zuid-Kennemerland) met de bijbehorende kernwaarden, de trends en ontwikkelingen en de daarvan afgeleide opgaven.

De relevante doelen en visie uit het huidige beleid ophalen. Analyseren van alle opgehaalde informatie en formuleren van de gewenste ontwikkelrichting (inclusief prioritering).

Acties

Februari 2019 Gestart met participatietraject in de vorm van straatinterviews (in samenhang met het opgestarte participatieonderzoek);

Februari 2019 Bijeenkomst georganiseerd voor alle ketenpartners (interne en externe adviseurs), waarin we hun wensen en opgaven hebben opgehaald;

Februari/Maart 2019 Inventariseren van de identiteit en kernwaarden, het huidige beleid en de toekomstige opgaven.

April 2019

- In beeld brengen alle beleid en relevante stukken over de fysieke leefomgeving en samenvatting maken.
- In beeld brengen huidige identiteit van de beide gemeenten en van de regio Zuid-Kennemerland met de rollen van de gemeenten in de regio.
- In kaart brengen kernwaarden en kernkwaliteit van de fysieke leefomgeving en op basis hiervan bepalen wat behouden moet blijven;
- Inventariseren van de trends, ontwikkelingen en opgaven die de gemeenten te wachten staan;
- Opstellen van een notitie met daarin een analyse van de in beeld gebrachte trends, ontwikkelingen en opgaven en de beschrijving van de gewenste ontwikkelrichting (inclusief prioritering).
- Toetsen van de voortgang bij ketenpartners, college en raad
- Informele terugkoppeling naar raad, college en inwoners/belanghebbenden

Vervolgens besluit door de raad: Vaststellen notitie analyse en gewenste ontwikkelrichting (inclusief prioritering).

Omgevingsplan

De Omgevingsvisie is de basis voor het Omgevingsplan dat daarna volgt. Op die manier worden de ambities uit de visie neergelegd in regels.

Het Omgevingsplan geeft juridisch bindende regels voor alle functies en activiteiten in de fysieke leefomgeving in de gemeente. Uiteindelijk moet per locatie zo goed mogelijk duidelijk worden wat er kan en mag en hoe de gemeente zijn bevoegdheden en wettelijk instrumentarium inzet om te reageren op initiatieven.

Het omzetten van de bestemmingsplannen naar één Omgevingsplan per gemeente vindt formeel plaats na vaststelling van de Omgevingsvisie. We bereiden dat echter zo veel als mogelijk voor. Er geldt een overgangperiode tot 2029 voor het vaststellen van een Omgevingsplan.

De start van het voorbereiden van een Omgevingsplan voor de gehele gemeente zal plaatsvinden in juni 2019.

In de voorbereiding op het Omgevingsplan zijn we bezig met een pilot om te oefenen met het maken (een deel van) het toekomstige Omgevingsplan: het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor het strand.

Was-woordt

Het was-woordt project gaat alle regels en beleid over de fysieke leefomgeving bij elkaar zetten de komende 2 jaar. Ook krijgen we een aantal regels van het Rijk (de Bruidsschat) waarvan we zelf moeten beslissen of we ze willen houden of afschaffen.

Inzet zal zijn om tot simpelere en duidelijkere regels te komen en overbodige regels te schrappen. 'Eenvoudig beter' is het motto van de Omgevingswet. De complete set regels wordt de basis voor het Omgevingsplan en garandeert de bescherming en versterking van de aantrekkelijke leefomgeving.

Het plan van aanpak wordt ter kennisneming aan de raad toegestuurd.

Acties:

Januari – juni 2019 - Het eerste product is de inventarisatie van het bestaande lokale beleid in relatie tot de Omgevingswet

Januari – juni 2019 – Inventarisatie van alle regels van de bruidsschat (gedecentraliseerde regelgeving van het Rijk)

Juli 2019 – oktober 2020 – analyse van alle huidige en toekomstige regels voor het Omgevingsplan

Maart 2019 – oktober 2020 – Creëren van een handleiding om alle nieuwe regels van het Omgevingsplan helder te ordenen en te formuleren.

Doelstelling 2

Grotere betrokkenheid inwoners bij inrichten van een aantrekkelijke leefomgeving

De Omgevingswet gaat uit van een grote rol voor inwoners en initiatiefnemers. De gemeenteraad moet zich sterk maken voor een proactieve manier van raadplegen van inwoners. Zij moet meer ruimte geven aan initiatieven van inwoners.

Participatie

Het pro-actief betrekken van inwoners krijgt zijn weerslag in het overkoepelend programma Participatie. Per project of pilot ontwikkelen we een aparte projectgerichte participatieaanpak.

We moeten leren van eerdere participatietrajecten of van andere gemeenten. Heel belangrijk is dat we inwoners, voor dat ze zich buigen over het onderwerp van participatie, meegeven welke uitgangspunten voor de gemeenteraad vast staan.

Communicatie

Communicatie is een integraal onderdeel van alle projecten onder het plan van aanpak.

Doelstelling 3

Betere processen voor het realiseren van een aantrekkelijke leefomgeving

Processen verlopen sneller, bijvoorbeeld vergunningverlening. Betrokken partijen zijn tijdiger ingeschakeld. Advisering verloopt integraler. Belanghebbenden zijn tijdig en voldoende geïnformeerd. Besluitvorming is een integrale afweging over de fysieke leefomgeving.

Informatiemanagement

Alle informatie over de fysieke leefomgeving moet op een of andere wijze ondergebracht worden in het door het Rijk te ontwikkelen Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dat kan bijvoorbeeld als beeldbestand, als vraagboom in het omgevingsloket of als beschikbare bodeminformatie.

Dit is vooral een intern proces. In mei 2019 zal dit van start gaan.

Samenwerking intern/extern

- **Betrokkenheid ketenpartners**

We zoeken naar een goede manier om met onze partners samen te werken. We proberen ze nu zo goed als mogelijk te betrekken bij onze pilots en projecten. Dat blijven we doen en zullen we zo nodig uitbreiden.

Zowel bij de Omgevingsvisie als het Omgevingsplan zijn alle betrokken partijen vanaf het eerste moment betrokken. Dit tot tevredenheid van onze ketenpartners.

- **Betrokkenheid medewerkers**

We merken dat de medewerkers nu weten van het bestaan van de Omgevingswet. Een aantal koplopers werkt al in de geest van de Omgevingswet, aan de Omgevingsvisie, het was-wordt project of in een van de pilots. De volgende stap is om aan te geven hoe de Omgevingswet precies de werkzaamheden van de medewerkers gaat raken. Hiervoor ontwikkelen we diverse onderdelen.

We organiseren trainingen en in juni organiseren we workshops (voor medewerkers en de gemeenteraad).

- **Betrokkenheid raad**

Het dossier Omgevingswet is in de nieuwe raadsperiode nog niet uitgebreid met de raad besproken. Een en ander wordt nu pas zichtbaar voor de raad doordat projecten gaan lopen. De verandering in het juridische kader is omvangrijk en ingrijpend. Met de raad moet nog veel worden besproken; veel veranderingen vragen nadere uitleg. Het is daarom zaak regelmatig met de raad om tafel te gaan over de voortgang van het programma.

In juni organiseren we workshops voor de organisatie die ook voor raadsleden te bezoeken zijn. Voorafgaand aan het fractieoverleg zal eens per maand een half uurtje inlooptijd gereserveerd worden bij de wethouder en de programma-manager.

Pilot Omgevingsplan Strand

In gebieden waar een nieuwe bestemmingsplan moet komen of waar nieuwe ontwikkelingen gaan plaatsvinden, zijn in het Plan van Aanpak pilots benoemd. Een pilot houdt in: ervaring op doen met het anders werken onder de Omgevingswet.

Op het strand gebeurt veel, maar lang niet altijd is even duidelijk wat nou wel en niet mag. Het bestemmingsplan Bloemendaal aan Zee 2012 gaat bijvoorbeeld uit van een indeling in horeca-activiteiten die niet meer aansluit op de daadwerkelijke situatie. Daarnaast zijn er veel regels verspreid over huurovereenkomsten, een bestemmingsplan, gemeentelijke verordeningen en beleidsdocumenten. Ook zijn sommige regels daarin niet consequent en bieden geen adequate oplossing voor huidige en komende ontwikkelingen.

Acties:

Maart 2019: In het voorjaarsoverleg met alle betrokkenen zal aangekondigd worden dat er aan een nieuw bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (ook plaats voor beleidsregels en normen) gewerkt wordt waarbij rekening gehouden wordt met alle tot dan toe opgehaalde wensen en ideeën.

Het plan van aanpak wordt aan de raad ter kennisneming toegestuurd.

Dienstverlening onder de Omgevingswet

Inwoners en ondernemers worstelen nu met dienstverlening in het fysieke domein. Er zijn thans veel verschillende wetten met elk hun eigen procedure, planning en regels. De uitvoering is versnipperd. De nieuwe wet stelt de initiatiefnemer centraal en legt daarmee de lat voor dienstverlening hoog. Daarbij worden de doelstellingen van de Omgevingswet nadrukkelijk betrokken; het omgevingsrecht wordt inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk; er komt meer samenhang in beleid, besluitvorming en regelgeving; het wordt gemakkelijk om doelen te bereiken en de besluitvorming wordt sneller en beter.

De Omgevingswet heeft een maatschappelijke doelstelling, namelijk samenwerken aan een betere leefomgeving. De rol van de gemeente verschuift daarbij: de overheid trek zicht terug en faciliteert, de verantwoordelijkheid en de zeggenschap wordt teruggegeven aan de gemeenschap. Dit biedt kansen om de creativiteit van bewoners en ondernemers in te zetten voor het ontwikkelen van een prettige, veilige leefomgeving. De energie die nu vooral gericht is op reguleren en toetsen, kan ingezet worden voor creatie. De gemeente kan zich als partner, meedenker en adviseur gaan opstellen. Ook dit betekent een belangrijke wijziging in de dienstverlening.

Gemeenten zijn op dit moment sterk georganiseerd vanuit wetten, systemen en processen, de systeemwereld. De aansluiting met de leefwereld van de inwoners en ondernemers wordt wel steeds meer gezocht, maar de systeemwereld is nog erg dominant. De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om deze obstakels te slechten. Deze transformatie betekent grote veranderingen in processen, systemen, in houding en gedrag van de medewerkers en de communicatie met de inwoners en ondernemers. Kortom, de dienstverlening verandert ingrijpend. Het concept 'serviceformules' vanuit de VNG zal hierbij als hulpmiddel worden ingezet.

Dit project is gestart in december 2018. Dit is een intern project. Het bestaat uit 3 fasen:

1. De gewenste klantreis in beeld brengen door:
 - het in beeld brengen van de huidige processen;
 - klantarena's organiseren om de gewenste klantbeleving te analyseren;
 - serviceformules van de VNG gebruiken om innovaties in beeld te krijgen.
2. Plan van aanpak maken: wat is er voor nodig om de gewenste klantreis/dienstverlening vorm te geven;
3. implementeren plan om te komen tot de gewenste klantreis/dienstverlening.

PLANNING

Product/resultaat	Start	Volgende stap	eindproduct	College/raad/ MT
Omgevingsvisie	zomer 2018	Vaststellen notitie analyse en gewenste ontwikkelrichting (inclusief prioritering).	2021	college/raad
Opleidingen; projectmatig werken	Najaar 2018	trainingen		MT
Was-Wordt regelgeving en beleid naar Omgevingsplan	Najaar 2018	Inventarisatie bestaand beleid	2020	College raad
Dienstverlening	Najaar 2018	Plan van aanpak juni 2019	doorlopend	MT
DSO/Informatisering	Plan van aanpak najaar 2018	Start project mei 2019	2019-2020	MT en college
Omgevingsplan	Juni 2019	Plan van aanpak maken	2020-2021	College/raad
Omgevingsplan Strand	Medio 2019	Start proces nieuw bestemmingsplan CHW (verbrede reikwijdte)	Zomer 2020	College/raad

Aan de slag met de
Omgevingswet

FINANCIËN

De financiële opzet in het plan van aanpak 'De Omgevingswet in Heemstede en Bloemendaal' is voor het lopende jaar nog steeds voldoende. Het plan van aanpak was geschreven met het oog op inwerkingtreding van de wet in 2019. Nu dit is uitgesteld tot 2021 wordt er in de komende Kadernota voor het jaar 2020 nog een extra budget gevraagd.

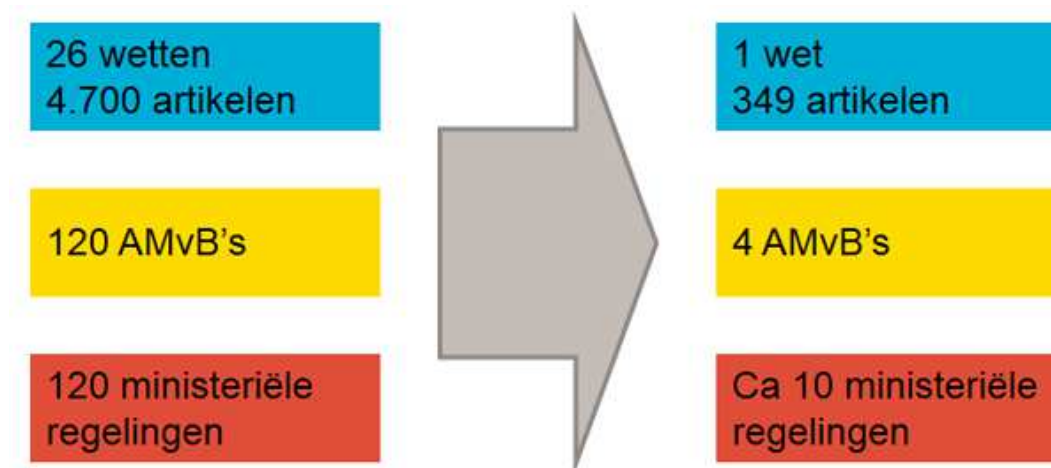

Achtergrondinformatie

Toelichting op de Omgevingswet

Het huidige omgevingsrecht is gecompliceerd en bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen. Initiatiefnemers moeten met een idee langs veel loketten, krijgen soms tegenstrijdige adviezen en zien door de bomen het bos niet meer.

Daarom komen aanvankelijk kansrijke initiatieven soms maar moeilijk van de grond. Er is behoefte aan een geïntegreerde aanpak als het gaat om ruimtelijke projecten, snellere besluitvorming met beter resultaat en daarnaast aan meer ruimte voor particuliere initiatieven. Het Rijk heeft de afgelopen jaren hard gewerkt aan een wet die dit alles mogelijk moet maken: de Omgevingswet, die in 2021 in werking treedt.

De 4 doelen van de Omgevingswet zijn:

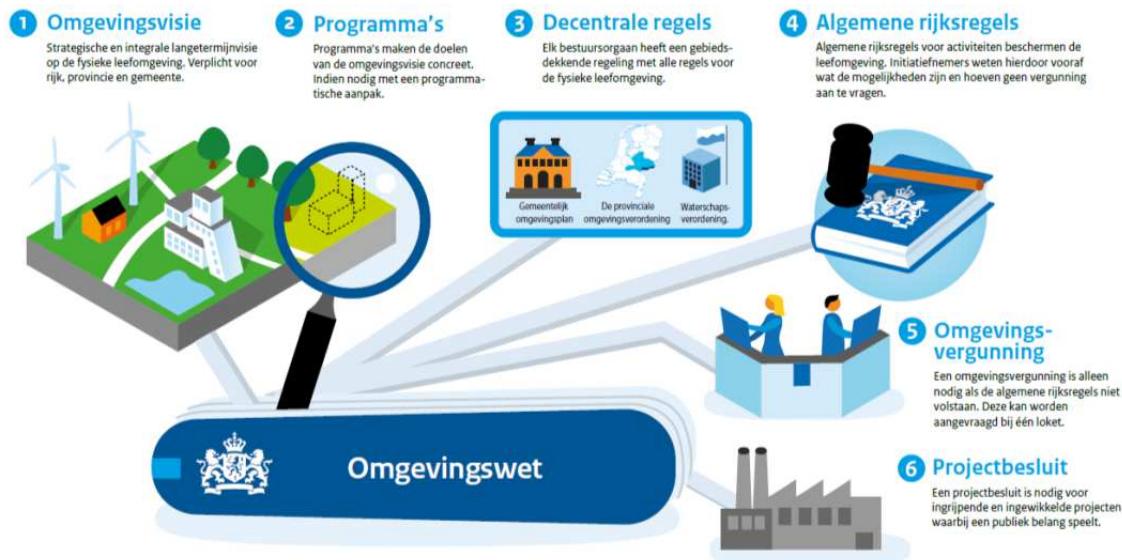
1. het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
2. het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
3. het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
4. het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Aan de slag met de Omgevingswet

Om deze doelen te bereiken zijn in de Omgevingswet 6 instrumenten opgenomen:

De Omgevingswet is een vereenvoudiging van het huidige omgevingsrecht en zorgt voor korte lijnen en transparantie in de besluitvorming. Daarmee wordt het voor bewoners en ondernemers makkelijk om plannen in de fysieke ruimte te realiseren. Maar behalve meer ruimte krijgen initiatiefnemers ook meer verantwoordelijkheden, bijvoorbeeld voor het creëren van draagvlak. Participatie is in de nieuwe wet verankerd.

De Omgevingswet is eigenlijk een veranderopgave. De wet vraagt om een nieuwe bestuurscultuur met meer ruimte voor ambities, dromen en idealen van bewoners en ondernemers. Het vraagt om transparantie en vertrouwen. Er wordt vooral vanuit mogelijkheden gedacht.